

Planá nad Lužnicí

Kraj: Jihočeský

Správní obvod: Tábor

Nadmořská výška: 395 m n. m.

Počet obyvatel: 4 124

Adresa URL: www.plananl.cz

Okres: Tábor

GPS souřadnice: 49.354438N, 14.701474E

První pís. zmínka: 1288 (736 let)

PSČ: 391 11

Historie obce Planá nad Lužnicí

První písemná historická zmínka pochází patrně z dopisu biskupa Tobíáše z Bechyně z let 1288-9. V té době byla Planá součástí pražského biskupství. Ovšem již na přelomu století 13. a 14. patřila k panství Vítkovců z nedalekého Ústí. Jan z Ústí byl horlivým přívržencem Mistra Jana Husa (pobyt Husa na Kozím Hrádku). Po nástupu katolicky orientovaného Oldřicha je však město husity vypáleno, a tak i Planá se stává državou nově založeného husitského Tábora. Součástí tábořského panství je pak Planá nepřetržitě 127 let až do roku 1547.

V polovině 16. století potrestal císař Ferdinand odbojná česká města a rozprodal jejich majetek. To se týkalo i Tábora, a tak Planou kupuje Vilém z Rožmberka. Ten zde roku 1553 nechal zbudovat dřevěný most přes Lužnici. Roku 1565 panství přebírá Petr Vok. Na jeho žádost udělil císař Rudolf II. Plané právo vybírat mýtné a clo na hlavní cestě. Pro velké dluhy Petra Voka je však obec znovu podstoupena Táboru. Během třicetileté války byla obec velmi zpustošena, což dokazuje první soupis obyvatelstva z roku 1654. Planá čítá pouze 6 dvorů, 1 chalupníka a 5 domkařů.

Koncem 17. století získávají Planou Šternberkové a později páni z Lobkovic. Ti se stávají jejími majiteli po dobu téměř dvou set let. Roku 1666 je přestavěn původně gotický kostel sv. Václava z roku 1357. V roce 1796 prochází kostel další obnovou. Z té doby pochází i plánská kostelní věž. Nad severním vchodem stojí vysoký reliéf sv. Václava z roku 1939 od J. V. Duška. Vnitřní výzdobu kostela tvoří oltářní obraz sv. Václava od J. Mathausera z roku 1900, obrazy od V. Myslivečka a novobarokní sochy a doplňky. Architektonicky cenná je jednopatrová fara z roku 1784 s bosovanými nárožími a krytou mansardovou střechou.

Významnou součástí Plané té doby byla i místní škola. Existovala pravděpodobně již v 17. století, první písemná zmínka o počtu žáků se datuje k roku 1790. Přízemní stavba byla v roce 1830 nahrazena novou budovou.

Revoluční rok 1848 přinesl převratné změny i do Plané. Stala se samosprávnou obcí s osadami Strkov a Lhota Samoty. Dalším mezníkem pro rozvoj obce je stavba železnice do Prahy v roce 1869. Pro místní dopravu je však důležitá i prováděná voroplavba po řece Lužnici. Ta se provozovala až do roku 1946. Současně malebná řeka i neporušená zdejší příroda dává stále častěji podnět výletníkům nejen z Tábora, ale i Prahy.

Po vzniku samostatného Československa došlo v Plané ke značnému růstu společenského i kulturního života (Sokol, kino, knihovna, nová škola, elektrifikace, asfaltová silnice).

